

Sygn. akt II Ns 583/12

POSTANOWIENIE

Dnia 1 sierpnia 2012r.

Sąd Rejonowy dla W. M. w W. II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Sędzia: SSR Robert Masznicz

Protokolant : Marta Grzeszczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 lipca 2012r. w W.

sprawy z wniosku J. W.

z udziałem E. W.

o podział majątku wspólnego

postanawia:

1. oddalić wniosek o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym oraz o podział tego majątku,
2. oddalić żądania zapłaty zgłoszone w postępowaniu o podział majątku wspólnego,
3. oddalić wniosek o udzielenie zabezpieczenia z dnia 17 lipca 2012r.,
4. zasądzić od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania zwrot kosztów postępowania w sumie 7.200 (siedem tysięcy dwieście) złotych,
5. przyznać adwokatowi M. K. prowadzącemu kancelarię adwokacką w W. wynagrodzenie w sumie 7.200 (siedem tysięcy dwieście) złotych oraz kwoty stanowiącej równowartość podatku od towarów i usług, i polecić wypłacenie wynagrodzenia ze Skarbu Państwa z kasy tutejszego sądu za pomoc prawną z urzędu,
6. przyznać adwokatowi P. W. prowadzącemu kancelarię adwokacką w W. wynagrodzenie w sumie 7.200 (siedem tysięcy dwieście) złotych oraz kwoty stanowiącej równowartość podatku od towarów i usług, i polecić wypłacenie wynagrodzenia ze Skarbu Państwa z kasy tutejszego sądu za pomoc prawną z urzędu.

Sygn. akt: II Ns 583/12

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 1 sierpnia 2012 r. kończącego postępowanie

oraz

zawartych w nim dodatkowych rozstrzygnięć

W dniu 26 sierpnia 2010 r. J. W. złożył wniosek o podział majątku wspólnego poprzez dokonanie podziału prawa do lokalu komunalnego o powierzchni 104, 94 m² położonego przy ul. (...) w W. lub ewentualnie poprzez zamianę w/w mieszkania na dwa mniejsze w W. albo poprzez jego spłatę przez uczestniczkę postępowania E. W.. Wnioskodawca ponadto wniósł o spłatę przez E. W. na jego rzecz kwoty 47 000,00 zł tytułem zwrotu nakładów dokonanych w czasie trwania małżeństwa na majątek odrębny tj. kosztów remontu domu w miejscowości K. nr 10 gmina W., stajni dla koni,

ogrodzenia siedliska, wyburzenia starych pomieszczeń gospodarskich, kosztów wyłączenia z upraw rolnych gruntów wchodzących w skład majątku uczestniczki postępowania, Spłatę przez uczestniczkę postępowania na jego rzecz kwoty 650 000,00 zł tytułem zwrotu spłacanych wyłącznie przez niego rat kredytu w wysokości 1 300 000,00 zł, a także zażądał zwrotu mebli i innych przedmiotów zakupionych przez wnioskodawcę po ustaniu związku małżeńskiego (k. 3- pozew).

Postanowieniem z dnia 10 stycznia 2011 r. Sąd skierował zainteresowanych do mediacji wyznaczając czas jej trwania na okres 3 miesięcy. Zgodnie z treścią protokołu z dnia 14 marca 2011 r. strony nie doszły do porozumienia i zdecydowały się na rozstrzygnięcie sądowe (k. 77).

W odpowiedzi na wniosek w dniu 25 maja 2011 r. uczestniczka postępowania E. W. wniosła o oddalenie powyższego wniosku w całości. W uzasadnieniu wskazała, iż wnioskodawca nie pozostawił żadnego majątku ruchomego, a prawo do lokalu komunalnego położonego przy ul. (...) w W. zdaniem uczestniczki postępowania nie może być uwzględnione gdyż decyzja o przydziale lokalu mieszkalnego jako osobę której przydział został dokonany, wymienia tylko E. W., ponadto uczestniczka postępowania wskazała, iż nieruchomość położona w miejscowości K. została nabyta przez nią w 1979 r. i wszelkie nakłady zostały pokryte z jej majątku osobistego (k. 88- odpowiedź na pozew).

Pismem procesowym z dnia 7 lipca 2011 r. wnioskodawca wniósł o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym w proporcjach 70 % dla wnioskodawcy i 30% dla uczestniczki postępowania, a także wniósł o ustalenie, iż z majątku wspólnego małżonków J. W. i E. W. zostały poczynione nakłady na majątek osobisty uczestniczki postępowania w postaci środków na spłatę kredytu w kwocie 1 300 000,00 zł ze środków pozyskanych przez wnioskodawcę, zostały dokonane nakłady w wysokości 94 000,00 zł na majątek osobisty E. W. w postaci nakładów na remont domu w K. oraz nakłady na majątek uczestniczki postępowania w postaci pokrycia kosztów zakupu i eksploatacji użytkowanych przez nią samochodów osobowych w postaci:

- samochodu osobowego marki F. (...) zakupionego na podstawie przydziału w 1982 r.,
- samochodu osobowego marki F. (...) zakupionego na podstawie przydziału w 1985 r.,
- samochodu osobowego marki S. (...) zakupionego na podstawie przydziału w 1985 r.,

Postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2012 r. Sąd oddalił wniosek J. W. złożony dnia 2 kwietnia 2010 r. oraz dnia 3 kwietnia 2012 r. o udzielenie zabezpieczenia (k. 263).

W dniu 17 lipca 2012 r. wnioskodawca ponownie złożył wniosek o zabezpieczenie roszczenia poprzez obciążenie nieruchomości uczestniczki postępowania położonej we wsi K. nr 10 gmina W. dla której Sąd Rejonowy w O. prowadzi księgę wieczystą (...) hipoteką przymusową do łącznej kwoty 583 790,00 zł lub zabezpieczenie roszczenia na rachunku bankowym stanowiącym własność E. W. w Banku (...). S.A. Oddział w W. do łącznej kwoty 583 790,00 zł (k. 281).

Na rozprawie w dniu 29 czerwca 2012 r. strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska w sprawie (k. 298).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Wnioskodawca i uczestniczka postępowania pozostawali małżeństwem w okresie od dnia 14 listopada 1981 r. do dnia 11 kwietnia 1989 r. (odpis aktu małżeństwa – k. 7). Nie zawierali małżeńskiej umowy majątkowej (bezsporne). W czasie małżeństwa oboje prowadzili wspólne gospodarstwo domowe, a poza tym posiadali majątki odrębne (wg ówczesnej terminologii ustawowej) i wykonywali zajęcia zarobkowe; wnioskodawca był przedsiębiorcą, a uczestniczka artystką sceniczną i filmową (dokumenty załączone do pism przygotowawczych – k. 3 i n., k. 88 i n., k. 127 i n., k. 145 i n., k. 250 i n., k. 281 i n.). Zamieszkiwali w lokalu komunalnym pod adresem ul. (...) w W., którego byli najemcami. W chwili zamknięcia rozprawy lokal był własnością osoby trzeciej (odpis z księgi wieczystej – k. 300).

Sąd ocenił i zważył, co następuje.

Wyniki postępowania dowodowego nie usprawiedliwiają wniosku, jakoby w chwili zamknięcia rozprawy istniał majątek stanowiący współwłasność zainteresowanych, w związku z czym wniosek o podział wspólnego majątku podlega oddaleniu.

Ocena dowodów nie potwierdza również twierdzeń wnioskodawcy, jakoby stopień przyczyniania się każdego z zainteresowanych do powstania majątku wspólnego w czasie małżeństwa i do zaspokajania potrzeb rodziny był rażąco odmienny. Mając na uwadze to, jak również ustalenia powyższe, za nieusprawiedliwiony należało uznać wniosek o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólny, który w tym stanie podlegał oddaleniu.

Uzasadnienie powyższego stanowi subsumcja ustaleń faktycznych do obowiązujących przepisów prawnych, których wykładnię objaśniono niżej.

Bezprzedmiotowe jest orzekanie co do podziału majątku, który nie istnieje, lub który nie jest majątkiem wspólnym zainteresowanych, w związku z czym żądanie dokonania takiego podziału jest zawsze bezprzedmiotowe i podlega oddaleniu. Jakkolwiek w orzecznictwie sądów powszechnych dochodziło w tym zakresie do praktyki odmiennej, orzecznictwo Sądu Najwyższego ostatnich lat porządkuje ją w kierunku kategorięcznie określającym, że „przedmiotem podziału majątku wspólnego małżonków, po ustaniu wspólności ustawowej lub umownej mogą być jedynie przedmioty majątkowe, które były objęte tą wspólnością w chwili jej ustania i które nadal znajdują się w majątku małżonków, objęte ich współuprawnieniem w częściach ułamkowych” (postanowienie SN z dn. 15.12.2004 r. IV CK 356/04).

T.. Sąd podziela taką wykładnię przepisów ustawy, w szczególności art. 567 w zw. z art. 680 w zw. z art. 617 Kodeksu postępowania cywilnego (K.p.c.) w zw. z art. 43 i n. Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (K.r.io.) i art. 211 Kodeksu cywilnego (K.c.). Norma, że w postępowaniu o podział majątku sąd powinien rozstrzygnąć również o wzajemnych roszczeniach małżonków z tytułu przesunięć majątkowych między majątkiem wspólnym a osobistym (art. 45 K.r.io.) należy rozumieć w ten sposób, że o takich roszczeniach sąd orzeka jedynie wówczas, gdy istnieje przedmiot postępowania o podział majątku, a nie w oderwaniu od art. 567 K.p.c. i przepisów związkowych. W przeciwnym razie należałoby uznać, że przedmiotem postępowania nieprocesowego o podział majątku mogą być same roszczenia majątkowe, sprowadzające się do powództw o zapłatę z tytułu odpowiednich przesunięć majątkowych. Postępowanie o podział majątku, pozbawione zasadniczego przedmiotu, celowałoby w takim razie w rozstrzygnięcie, dla którego właściwym modelem postępowania jest tryb procesu.

Niezależnie od rozważań powyższych, ocena dowodów przedstawionych przez wnioskodawcę nie usprawiedliwia twierdzenia jakoby z majątku wspólnego były dokonywane nakłady na majątek odrębny (wg ówczesnej terminologii) uczestniczki. Przeciwnie, dokumenty wskazują na to, że właśnie majątek odrębny uczestniczki posłużył za jedno ze źródeł finansowania działalności gospodarczej wnioskodawcy. Dowodzi tego w szczególności fakt, że obciążenia hipoteką nieruchomości uczestniczki położonej we wsi K. nad Ś. (k. 296) w okresie małżeństwa (dnia 15 lipca 1983 r.) w celu zabezpieczenia pożyczki udzielonej wówczas przez bank (akt notarialny – k. 296 w zw. z zeznaniem uczestniczki – k. 301 i n.). Twierdzenia wnioskodawcy, jakoby nieruchomość w K. nad Ś. została faktycznie zakupiona za środki z majątku odrębnego wnioskodawcy (zeznanie wnioskodawcy – k. 299), nie znajdują żadnego odzwierciedlenia w dokumentach urzędowych. Te zaświadczenia niewątpliwie, że to uczestniczka nabyła ową nieruchomość w dniu 30 listopada 1979 r., tj. na dwa lata przed zawarciem związku małżeńskiego (akt notarialny - k. 22). Twierdzenia wnioskodawcy, jakoby uczestniczka była w tamtym czasie osobą ubogą, nie znajdują potwierdzenia w dokumentach przedstawionych przez uczestniczkę, które zaświadczenia etatowe wykonywanie zawodu aktorki scenicznej (dokumenty z wiązane z umową o pracę – k. 28 i 270). Poza tym wg wiadomości powszechnie znanych (art. 228 § 1 w zw. z art. 13 § 2 K.p.c.), jako dostępnych w leksykonach oraz encyklopediach, uczestniczka jest powszechnie rozpoznawalną popularną aktorką filmową, w związku z czym za wiarygodne sąd uznał jej zeznania dotyczące stawek wynagrodzenia za udział w filmach zagranicznych (k. 302) w okresie, gdy zarobki w walucie obcej pozwalały na wysoki standard życia w Polsce z uwagi na różnice kursowe.

Nieusprawiedliwione są twierdzenia wnioskodawcy jakoby nadal przysługiwały mu prawa do lokalu najmowanego niegdyś wspólnie z uczestniczką, a później zakupionego przez uczestniczkę samodzielnie. Z dokumentów postępowania administracyjnego poprzedzającego zakup tego lokalu przez uczestniczkę wynika, że wskutek niezamieszkiwania wnioskodawca został z lokalu wymeldowany oraz utracił prawa najemcy w 1995 r. (decyzja – k. 17 i 96), tj. po ustaniu małżeństwa, a uczestniczka dokonywała zakupu owego mieszkania jako jedyna najemczyni w 2001 r. (k. 100) W tych okolicznościach brak podstaw faktycznych i prawnych do przyznania wnioskodawcy jakiegokolwiek rekompensaty od uczestniczki, w szczególności w trybie podziału majątku, z racji tego, że nie uczestniczył w procesie nabycia od właściwej gminy lokalu komunalnego zaoferowanego uczestniczce do zakupu w kilkanaście lat po ty, gdy wnioskodawca wyprowadził się z lokalu i gdy decyzją administracyjną wymeldowano go stamtąd.

Odnosząc się do żądania wnioskodawcy ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, sąd nie stwierdził wypełnienia przesłanek takiego ustalenia, określonych w art. 43 § 2 K.r.io. Ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym jest rozstrzygnięciem wyjątkowym w stosunku do zasady równych udziałów i podstawową, choć też niewystarczającą przyczyną, jest różnica w stopniu przyczyniania się do powstania tego majątku. Jak ustalono w sprawie niniejszej, oboje zainteresowani wstąpili w związek małżeński jako osoby dojrzałe (w wieku odpowiednio 45 i 41 lat) z własnymi majątkami odrębnymi, a w stosunku do lokalu wspólnie zamieszkiwanego mieli jedynie prawa o charakterze obligacyjnym. Obecnie, czyli po około 30 latach od czasu, gdy oboje zamieszkali wspólnie, niemożliwe jest ustalenie czyje zarobki były przeznaczane na utrzymanie mieszkania, a czyje na wydatki na cele osobiste. Tego rodzaju ustalenia są poza tym niecelowe, gdyż wg art. 31 § 2 K.r.io. dochody uzyskiwane przez małżonków z działalności zarobkowej były wspólnymi. Z dokumentów wynika też, że uczestniczka nie uchylała się od pracy, lecz – przeciwnie – wyzyskiwała zarobkowo własne umiejętności zawodowe, a także że współdziałała z mężem przy czynnościach prawnych dotyczących spraw majątkowych (dokument pełnomocnictwa – k. 27). Twierdzenia wnioskodawcy o niezaradności życiowej uczestniczki i wypowiedź, że „do obowiązków żony należało picie kawy, upijanie się, zasypianie na stole, godzinne rozmowy przez telefon” (zeznanie wnioskodawcy - k. 230) stanowi w tych okolicznościach jedynie jego subiektywną ocenę, warunkowaną negatywnymi emocjami zwykle towarzyszącymi rozpadowi małżeństwa.

Wszelkie dokumenty przedstawione przez wnioskodawcę a dowodzące wypłacania uczestniczce kwot pieniężnych pochodzą z okresu już po ustaniu małżeństwa (pokwitowania – k. 32 i n.). Świadkiem owych wypłat była również świadek A. K. (zeznania - k. 291). Odpowiednie pokwitowania z tamtego okresu wskazują cel alimentacyjny, a jako że wnioskodawca był zobowiązany wówczas do alimentacji córki zamieszkałej z uczestniczką (odpis wyroku – k. 10), fakt takich przesunięć majątkowych jest obojętny dla ustaleń faktycznych co do rozliczeń między małżonkami z tytułu podziału majątku.

Sąd uznał za niecelowe w rozumieniu art. 227 w zw. z art. 13 § 2 K.p.c. odnoszenie się do twierdzeń wnioskodawcy dotyczących różnicy w poziomie moralnym zainteresowanych, jak również do oceny wyrazu twarzy byłych małżonków (uwagi wnioskodawcy pod numerem 16 w piśmie na k. 252) oraz znaczenia społecznego osób współwystępujących z zainteresowanymi w materiale fotograficznym celującym w dowodzenie owych twierdzeń (zdjęcia – k. 272, 274-286 i n.).

Oddalając żądania wnioskodawcy co do podziału majątku, sąd oddalił również wniosek o udzielenie zabezpieczenia w tym kierunku w trybie art. 730 i n. K.p.c., gdyż warunkiem udzielenie zabezpieczenia jest uprawdopodobnienie żądań zasadniczych (art. 730 § 1 K.p.c.), natomiast w tej sprawie całokształt materiału dowodowego wykazał, że owe żądania zasadnicze są nieusprawiedliwione i podlegają oddaleniu.

Zgodnie z art. 520 § 2 i 3 K.p.c. sąd odstąpił od zasady wzajemnego zniesienia kosztów postępowania nieprocesowego z uwagi na rażącą sprzeczność interesów uczestników. Uznając wnioskodawcę za uczestnika przegranego odpowiednio do art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 13 § 2 K.p.c. sąd obciążył wnioskodawcę obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w stawce minimalnej odpowiednio do wartości przedmiotu postępowania (wnioskodawca wstępnie wycenił wartość własnego udziału i własnych roszczeń na sumę 399.260 zł – k. 236, a ostatecznie na sumę 587.790 zł

– k. 281) zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 10 z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348).

Odpowiednio do przywołanych przepisów wykonawczych do ustawy – Prawo o adwokaturze sąd przyznał kolejnym pełnomocnikom wnioskodawcy wyznaczonym z urzędu wynagrodzenie w tej samej stawce z uwzględnieniem należności skarbowych.

Z tych wszystkich przyczyn orzeczono, jak w kolejnych punktach uzasadnionego postanowienia.